

Uitgebreide afweging opties		
	Optie 1 - Aanmeldformulier bij UHT, eerste filtering	Voorstel: Optie 2 Ambtshalve beschikken op reeds bekende zaken met OG/S of CAF-zaken
Uitlegbaarheid en burgerperspectief	<ul style="list-style-type: none"> • Minder goed uitlegbaar aan burger. Doet groot beroep op onderbouwing door zelfmelders. • Doenvermogen gevraagd van de burger om bewijsstukken aan te leveren. • Na eerste filtering kan snel duidelijkheid geboden worden aan burger over aanvraag. • Grote kans op afwijzing, onterechte verwachting dat er kans is op compensatie. • Compensatie voor de enkeling die wel gedupeerde is door onjuist overheidshandelen. • Aanvragen van zelfmelders kunnen in behandeling worden genomen, nadat er capaciteit en ruimte is bij UHT. 	<ul style="list-style-type: none"> • Redelijk uitlegbaar, indien de beperkte doelgroep goed gemotiveerd kan worden en juridisch haalbaar is. • Geen compensatie voor enkeling die wel gedupeerden zijn door onjuist overheidshandelen, terwijl het herstel binnen toeslagen gericht is op compensatie van leed dat door de overheid is veroorzaakt. Andere toeslagen zijn minder vaak meegenomen in een CAF-onderzoek dan KOT. Daarom schatten we de kans op institutionele vooringenomen handelen bij andere toeslagen kleiner in dan bij KOT. Geen onterecht hoge verwachtingen bij grote groep die zich anders wel zou aanmelden. • TK moet geïnformeerd worden, omdat afgeweken wordt van het besluit om individuele toetsing ook bij andere toeslagen mogelijk te maken. • Geen periode van onzekerheid voor burgers • Geen verwachtingen die niet waar worden gemaakt.
Uitvoerbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Beheersbaarheid uitvoering en doelmatigheid regeling onder druk. • Eerste filtering van aanvragen die niet compleet zijn. Deze aanvragen worden niet in behandeling genomen, omdat ze niet voldoen aan de procedurele voorwaarden. De uitvoeringskosten bij veel aanmeldingen, die vaak niet in aanmerking komen, zijn naar verwachting (veel) hoger dan het bedrag aan compensatie. • Hoog aantal burgers dat een afwijzing voor compensatie krijgt, waarschijnlijk veel bezwaar/beroep, dat ook capaciteit vraagt en lang duurt voordat procedures afgerond zijn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Beheersbaar, doelmatig en behoeft de kortste uitvoeringstijd. • Bij een aanvraag door een individuele persoon zal bezien worden of deze burger een OG/S stelling heeft of voorkomt binnen een CAF-zaak. Mocht dit niet het geval zijn, volgt een afwijzing waar bezwaar en beroep voor openstaat. • Naar verwachting een kleine instroom van burgers. • Kleine instroom leidt ook tot een kleine groep bezwaar/beroep. • Als de toegang tot O/GS gedupeerden en betrokkenen bij het CAF-onderzoek openstaat, dan kan men ook aanvragen van andere burgers verwachten die een sterk vermoeden hebben dat zij ook institutioneel vooringenomen zijn behandeld. Daarmee staat de regeling in feite weer open voor zelfmelders. Tegen een afwijzing van deze aanvragen staat bezwaar en beroep open.
Juridische houdbaarheid	<ul style="list-style-type: none"> • Juridisch houdbaar, met risico's • Het mechanisme van selectie aan de poort vergt ook een negatieve beschikking. Zodra een eerste toets een buitenbehandelingstelling aangeeft, moet dit resulteren in een voor bezwaar/beroep vatbare beschikking. 	<ul style="list-style-type: none"> • Juridisch houdbaar met een gedegen motivering. • Deze optie leunt op de onderbouwing dat we een bepaalde groep gedupeerden niet compenseren voor onjuist overheidshandelen. • Deze onderbouwing wordt ook nader getoetst in het wetgevingsproces (wetgevingskwaliteit, RvS). • Een ondeugdelijke onderbouwing houdt geen stand voor de rechter en kan de regeling open zetten voor andere aanvragen. • Schrijnende, onvoorziene gevallen zouden op basis van een algemene hardheidsclausule in de herstelwet kunnen worden ondervangen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen versturen
naar ACTH

Datum

1 april 2022

Notanummer

2022-0000101121

Bijlagen

1. overzicht maatregelen
Wet hersteloperatie toeslagen
2. planning Wet
Hersteloperatie toeslagen
3. antwoorden op vragen
Bewindspersoon
4. Nota d.d. 2 maart 2022
met input bwv
5. maatregelen wetsvoorstel
niet expliciet voorgelegd
- 6: Wetsvoorstel Wet
hersteloperatie toeslagen

Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel) is geagendeerd voor de ACTH van donderdag 14 april. Vervolgens wordt het wetsvoorstel op dinsdag 26 april behandeld in de MCTH.

U vindt bij deze notitie:

- op uw verzoek het overzicht met maatregelen in het wetsvoorstel,
- de planning van het wetsvoorstel,
- antwoord op uw eerder gestelde vragen bij het wetsvoorstel,
- een overzicht van het nog niet afgeronde beleid inzake de hersteloperatie en,
- een overzicht van niet expliciet voorgelegde zaken in het wetsvoorstel.

Toelichting

Beslispunt 1: akkoord op indienen wetsvoorstel bij ACTH en MCTH

Wij adviseren u om het wetsvoorstel (bijlage 6) in te dienen voor behandeling in de ACTH van 14 april en de MCTH van 26 april.

U vindt in bijlage 2 de planning van het wetsvoorstel. Daaruit blijkt dat het wetsvoorstel in de ACTH van 14 april en de MCTH van 26 april wordt behandeld. Tot aan dat moment is er nog ruimte om tekstuele wijzigingen in de toelichting aan te brengen. De budgettaire tabel wordt nog voorafgaand aan de ACTH in het algemeen deel van de memorie van toelichting ingevoegd. We verwachten de adviezen van de adviesorganen (Autoriteit Persoonsgegevens, Raad voor de Rechtspraak en Raad voor de Rechtsbijstand) uiterlijk dinsdag 19 april te ontvangen. Uit ambtelijk contact met deze organen blijkt dat hierop nog steeds gekoerst wordt en dat met ons contact opgenomen wordt als de termijn niet gehaald wordt.

We verwachten de uitvoeringstoets van de kindregeling op korte termijn te ontvangen. Een deel van de andere uitvoeringstoetsen is na half maart aangevraagd (o.a. regeling gedupeerden HZK (15 maart) en ouders in het buitenland (29 maart). Gezien de richtlijn van acht weken voor het uitvoeren van een uitvoeringstoets wordt hiermee de deadline van 3 mei (o.a. moment van go/no go naar MR) krap. DG Toeslagen spant zich in om de andere uitvoeringstoetsen voor deze deadline op te leveren. Indien op korte termijn blijkt dat dit niet haalbaar is, wordt u hierover geïnformeerd.

We verzenden het wetsvoorstel op 6 mei 2022 naar de Ministerraad ter behandeling in de MR op vrijdag 13 mei. Op 13 mei wordt na de MR via de Koning advies bij de Afdeling advisering van de Raad van State gevraagd. De planning is nog steeds om het wetsvoorstel medio juni bij de Tweede Kamer in te laten dienen.

Beslispunt 2: wetsvoorstel indienen mede namens andere bewindspersonen

Wij adviseren u om het wetsvoorstel mede namens de andere betrokken bewindspersonen bij de hersteloperatie (BZK, VWS, SZW en JenV) bij de Tweede Kamer in te dienen. Dit heeft tot gevolg dat de wet na aanvaarding door het parlement ook door hen wordt gecontrasigneerd.

De hoofdregel is dat één bewindspersoon in het wetsvoorstel als ondertekenaar wordt opgenomen, tenzij er bijzondere redenen zijn om de gelijkwaardigheid van de verantwoordelijkheid van de verschillende bewindspersonen in de ondertekening tot uitdrukking te brengen. Wij zijn van mening dat van die bijzondere redenen in het kader van de hersteloperatie sprake is. Het is een politiek beladen dossier, waarin de bewindspersonen van BZK, SZW en VWS verantwoordelijk zijn voor de kwijschelding van schulden door hun uitvoeringsdiensten en zijn SZW en JenV medeverantwoordelijk voor de schuldenaanpak. Daarom adviseren wij u om de hiervoor genoemde bewindslieden in het wetsvoorstel als medeondertekenaar op te nemen. Dit heeft tot gevolg dat de wet (na de aanvaarding van het wetsvoorstel door het parlement) door de genoemde bewindspersonen wordt gecontrasigneerd. BZK, VWS en SZW zijn hiermee al akkoord. JenV adviseert de minister hierover nog met een positief advies. Het wetsvoorstel kan in dit geval mede namens de genoemde bewindslieden bij de Tweede Kamer worden ingediend.

Beslispunt 3: voorwaardelijk intrekken wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen

Wij adviseren u om bij separate brief aan de Tweede Kamer aan te geven dat het kabinet het voornemen heeft om het wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen in te trekken op het moment dat de Wet hersteloperatie toeslagen bij de Tweede Kamer wordt ingediend.

De Vaste commissie voor Financiën heeft tijdens de procedurevergadering van 24 maart verzocht om voorafgaand aan het commissiedebat Hersteloperatie kinderopvangtoeslag op 19 mei aanstaande aan te geven wat de voornemens van het kabinet zijn ten aanzien van de Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen. Deze wet biedt de grondslag om de kindregeling, de regeling voor gedupeerden in de huurtoeslag, de zorgtoeslag en het kindgebonden budget en de regeling voor ex-partners bij algemene maatregel van bestuur te mogen vormgeven. Omdat genoemde regelingen worden opgenomen in de Wet hersteloperatie toeslagen achten wij de kans zeer gering dat gebruikgemaakt zal worden van die wet om een van deze regelingen bij amvb vorm te geven. Wij adviseren daarom om de Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen in te trekken op het moment dat de Wet hersteloperatie toeslagen bij de Tweede Kamer wordt ingediend.

Beslispunt 4: ingrijpende wijzigingen in de Wet hersteloperatie toeslagen

Wij adviseren u om ingrijpende beleidswijzigingen inzake de hersteloperatie in

een nieuw wetsvoorstel te regelen. Dit wetsvoorstel vult de op dat moment al in werking getreden Wet hersteloperatie toeslagen aan.

Er wordt parallel aan de Wet hersteloperatie toeslagen aan nieuw beleid gewerkt (zie informatiepunt 2). Er wordt geprobeerd om niet-ingrijpende beleidswijzigingen zoveel mogelijk op te nemen in de Wet hersteloperatie toeslagen. Dit is o.a. afhankelijk van tijdige afronding van dat beleid en van de complexiteit van de op te stellen wetgeving.

Voor ingrijpende wijzigingen (zoals de ex-partnerregeling en de overleden gedupeerden) geldt dat die in ieder geval via de MR ter advisering moeten worden voorgelegd aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Dit geldt ook indien een dergelijke ingrijpende beleidswijziging wordt geregeld via een nota van wijziging. Het opstellen van een nota van wijziging, het voorleggen aan de Afdeling ter adviseren en het schrijven van het nader rapport kosten tijd. Dit zou waarschijnlijk vertraging in de behandeling van de Wet hersteloperatie toeslagen betekenen. De Kamer stelt bij ontvangst van een nota van wijziging met een ingrijpende wijziging namelijk vermoedelijk een nader verslag vast, waarop bij nota n.a.v. het nader verslag door het kabinet wordt gereageerd. Om een extra schriftelijke ronde en vertraging te voorkomen, adviseren wij om ingrijpende wijzigingen niet bij nota van wijziging op de in te dienen Wet hersteloperatie toeslagen, maar in een nieuw wetsvoorstel. Gevolg hiervan is dat de parlementaire behandeling niet integraal over alle maatregelen in de hersteloperatie plaatsvindt.

Informatiepunt 1: ontbreken uitvoeringstoetsen compensatie al afgeloste schulden en ouders in het buitenland

Er zijn twee maatregelen in het wetsvoorstel opgenomen waarvoor waarschijnlijk niet tijdig, op moment van de MR en verzending van het wetsvoorstel naar de Raad van State, een uitvoeringstoets wordt afgerond. Het betreft de maatregelen compensatie afgeloste schulden en de regeling voor ouders in het buitenland. Beide regelingen gaan naar verwachting door externe partijen worden uitgevoerd (respectievelijk SBN en ondersteuningsteam ouders in het buitenland). Voor beide regelingen lopen via een aanbesteding. Op dit moment voert SBN voor de compensatie van afgeloste schulden een pilot uit en rondt daarna de uitvoeringstoets af.

Uit ambtelijk contact met de Afdeling advisering van de Raad van State blijkt dat de Afdeling het advies op een wetsvoorstel pas afrondt als alle uitvoeringstoetsen gereed zijn. De afdeling wil de uitvoerbaarheid en mogelijke moeilijkheden bij de uitvoering van de wetgeving kunnen beoordelen. Ook is van belang dat het kabinet hierop reflecteert in de toelichting op het wetsvoorstel. Het feit dat een aanbesteding loopt, kan volgens de Afdeling niet aangemerkt worden als goede borging van de uitvoerbaarheid.

DG Herstel wil dit ondervangen door ten aanzien van ouders in het buitenland het resultaat van de aanbesteding te melden en o.a. dat op te nemen in een uitvoeringstoets (aan te vullen met andere relevante zaken qua uitvoering). Er hebben vier partijen ingeschreven op het programma van eisen waarvan medio april één partij wordt geselecteerd. Via hun inschrijving hebben partijen blijk gegeven van de uitvoerbaarheid. Voor de compensatie reeds afgeloste schulden zal in overleg met SBN de uitvoeringstoets worden versneld zodat de

hoofdconclusies tijdig worden gedeeld waarna de implementatiepilot zich richt op eventuele aandachtspunten voor het interne werkproces en het moment van starten.

Informatiepunt 2: Maatregelen in het wetsvoorstel en nieuw beleid

U heeft tijdens het stafoverleg van dinsdag 22 maart aangegeven geïnformeerd te willen worden over de maatregelen die in het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen zijn opgenomen, aan welke beleidsmaatregelen nog wordt gewerkt en wat de planning van het wetsvoorstel is. U vindt in bijlage 1 het overzicht van de maatregelen die in het wetsvoorstel zijn opgenomen. U vindt hierna opgesomd over welke onderwerpen beleidsvorming plaatsvindt en ten slotte vindt u in bijlage 2 de planning van het wetsvoorstel.

Nr.	Onderwerp	Status
1	Bevoegd bestuursorgaan: Minister van Financiën.	Beleidsvoorstel incl. impactanalyse wordt opgesteld.
2	Dubbele aanvragers	Vragen bewindspersoon in stafoverleg 15 maart worden beantwoord en daarna wordt het opnieuw bij nota voorgelegd aan bewindspersoon.
3	Overleden gedupeerden	Beleid nog niet afgerond. Lijkt ook nog even te gaan duren, vanwege de complexiteit van de materie.
4	Onrechtmatig gebruik en terugvordering	In principe akkoord op gekozen richting, nota wordt nogmaals ter finale accordering aan bewindspersoon voorgelegd.
5	Ex-partnerregeling	Beleid nog niet afgerond. Na afronding beleid wordt bekeken in welk wetsvoorstel dit kan worden opgenomen.
6	Ouders in het buitenland	Wettekst in afrondende fase. Kan waarschijnlijk worden opgenomen in het wetsvoorstel (indien uitvoeringstoets tijdig gereed is).
7	Integreren werkelijke schadeposten in integrale beoordeling	Maakt deel uit van herijking. Dit wordt nader onderzocht op basis van tussenevaluatie van CWS.
8	Kwijtschelding toeslagschulden bij fraude	In onderzoek.

Er wordt ten aanzien van het in de tabel opgesomde beleid op het moment dat het beleid voldoende is afgerond, bezien binnen welke termijn wetgeving kan worden geschreven en op welke manier dit vervolgens wettelijk kan worden vormgegeven. Dit is o.a. afhankelijk van de ingrijpendheid van dit beleid en de mate waarin de planning van het wetsvoorstel aanvulling erop toelaat (zie ook beslispunt 4).

Informatiepunt 3: zaken in het wetsvoorstel die niet expliciet zijn voorgelegd

U heeft tijdens het stafoverleg van dinsdag 29 maart aangegeven dat u graag wordt geïnformeerd over de (onderdelen van) maatregelen in het wetsvoorstel die afwijken van (een) beleidsbesluit(en) en/of niet expliciet aan u zijn voorgelegd. U vindt dit overzicht in bijlage 5.

Informatiepunt 4: uw eerdere vragen bij het wetsvoorstel

U heeft bij de nota van 2 maart 2022 (2022-51489) input geleverd en vragen gesteld bij het wetsvoorstel (bijlage 4). U vindt in bijlage 3 de antwoorden op uw vragen.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

AV 09-04-2022

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Antwoorden vragen bij nota DB 2022-101121

Datum

4 april 2022

Notanummer

2022-0000113412

Bijlagen

geen

Aanleiding

We hebben op 5 april jl. met u gesproken over de nota bij de Wet hersteloperatie toeslagen (DB 2022-101121). Tijdens deze bespreking heeft u aangegeven dat u een delegatiebepaling voor de ex-partnerregeling zou willen opnemen in de Wet hersteloperatie toeslagen. We zetten hierna uiteen waarom dit niet mogelijk is.

U heeft daarnaast bij nota 2022-DB101121 vragen gesteld bij zowel de nota als de Wet hersteloperatie toeslagen. Wij hebben die vragen hierna beantwoord. U heeft tijdens de bespreking van dinsdag 5 april jl. al een fysiek exemplaar van deze beantwoording ontvangen.

Toelichting

Informatiepunt 1: *delegatiebepaling ex-partnerregeling in Wet hersteloperatie toeslagen*

U heeft op dinsdag 5 april jl. aangegeven dat u bij voorkeur een delegatiebepaling voor de ex-partnerregeling opneemt in de Wet hersteloperatie toeslagen. Indien dit onverhoopt tot (juridische) moeilijkheden zou leiden, dan zouden we u daarover berichten. Wij komen tot de conclusies dat een dergelijke delegatiebepaling af te raden is.

De ex-partnerregeling bestaat uit een shadeaanpak en uit een schuldenaanpak. De schuldenaanpak kunnen we niet delegeren naar het niveau van een algemene maatregel van bestuur (amvb). De reden hiervoor is dat lagere regelgeving (zoals een amvb) niet in strijd mag zijn met een wet in formele zin. De Belastingdienst/Toeslagen mag op grond van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen niet kwijtschelden, tenzij hiervan wettelijk wordt afgeweken. Kwijtschelding in het kader van de hersteloperatie wordt in het wetsvoorstel weliswaar voor specifieke situaties met terugwerkende kracht wettelijk geregeld, maar niet voor de ex-partnerregeling. Er geldt immers geen uitzondering op het verbod op kwijtschelding in de hersteloperatie voor ex-partners. Dit betekent dat in een amvb niet kan worden geregeld dat toch kwijtschelding voor ex-partners plaatsvindt. Het wetsvoorstel Wet delegatiebepalingen hersteloperatie toeslagen bevat om deze reden ook geen delegatiegrondslag voor de schuldenaanpak. In de memorie van toelichting van dat wetsvoorstel is opgenomen dat het, indien een schuldenaanpak deel zou gaan uitmaken van een of meerdere van de regelingen, dan nodig is om deze op het niveau van wetgeving in formele zin te regelen. Enkel de shadeaanpak bij amvb

afgesproken
punten
uit
overleg
worden
nemen.
Ik aan
me ge-
nomen
in de vrd

regelen, raden we af. Het toegekende forfaitaire bedrag kan dan door schuldeisers opgeëist worden. Voorgaande leidt ertoe dat de ex-partnerregeling wettelijk moet worden geregeld. Het vroegste moment waarop de ex-partnerregeling zou kunnen worden uitgevoerd lijkt per 1 april 2023 (een kwartaal na de start van de kindregeling).

Informatiepunt 2: antwoorden op uw vragen bij de nota incl. bijlagen d.d. 1 april 2022 (DB 2022-101121).

Vragen en antwoorden

Vraag: Ik neem aan dat DG herstel en SRB toeslagen meegekeken hebben met de wet?

Antwoord: dat klopt. Er is daarnaast ook een interdepartementale werkgroep geweest waaraan DG herstel en SR&B hebben deelgenomen. Ook waren daarin SZW, BZK, VWS en JenV vertegenwoordigd.

Vraag: Ik ben benieuwd wat stand van zaken uitvoeringstoetsen is. Waarom is die van ouders in het buitenland pas op 29 maart jl. aangevraagd?

Antwoord:

- Ouders in het buitenland: De uitvoeringstoets voor ouders in het buitenland is op 29 maart jl. aangevraagd, omdat de wettekst kort voor 29 maart voldoende was afgerond om de uitvoeringstoets aan te vragen. Het uitvoeringstoets proces is ondertussen gestart, er wordt bekeken of de uitvoeringstoets nog meegezonden kan worden in het totale pakket, dit kan echter niet gegarandeerd worden.
- Kindregeling: De Uitvoeringstoets voor de kindregeling wordt op korte termijn afgerond, en kan meegezonden worden.
- HZK: De Uitvoeringstoets voor deze regeling is op 15 maart aangevraagd. Het team uitvoeringstoets streeft ernaar deze uitvoeringstoets op tijd op te leveren.
- Reeds afbetaalde schulden: Hiervoor loopt nu een pilot bij SBN en de uitvoeringstoets staat gepland voor eind mei/juni. Het voorstel aan SBN is om een knip te maken tussen een eerste uitvoeringsbeoordeling (bijv. weging op hand) en het volledig in kaart brengen van de uitvoeringsgevolgen (zoals de pilot die nu loopt en de volledige uitvoeringstoets), en SBN te vragen om tijdig met een eerste uitvoeringsbeoordeling te komen. De Raad van State eist een uitvoeringstoets nodig voordat het haar advisering afrondt.
- Herijking: Verwachting is dat uitvoerings- en haalbaarheidstoetsen eind april afgerond zijn. Definitieve besluitvorming over de implementatie van de herijkingsoplossingen vindt plaats in mei (BO 16 mei, ACTH 19 mei, MCTH 31 mei). De uitvoeringstoetsen in het kader van de herijking hoeven niet meegestuurd te worden naar de Raad van State, omdat de oplossingen geen wetswijzigingen zijn.

Vraag: Minister BZK bij beslispunt 2 is dat minister VRO?

Antwoord: nee, de minister van BZK tekent.

Vraag: Beslispunt 3, kan dit niet gewoon meegenomen worden in de 10e VGR? En wat mij betreft niet bij indiening in TK intrekken, maar na vaststelling in TK.

Antwoord: uw verzoek tijdens het stafoverleg van afgelopen dinsdag was om een afzonderlijke brief naar de TK te sturen. We nemen dit mee in de 10e VGR.

Vraag: Kan ex-partnerregeling na BO van maandag alsnog opgenomen worden? Wanneer is uitvoeringstoets daarvoor gereed?

Antwoord: na beleidsmatige afronding moet de wettekst en toelichting ervoor worden opgesteld. Daarna stelt BD/Toeslagen een uitvoeringstoets op waarvoor 8 weken staat. Omdat dit allemaal tijd kost, stellen we in de nota voor om een dergelijke ingrijpende beleidswijziging bij nieuw wetsvoorstel te introduceren.

Vraag: Wat is planning voor beleid "overleden gedupeerden"?

Antwoord: de complexiteit van dit onderwerp wordt op dit moment goed in kaart gebracht. Onderwerp heeft grote erfrechtelijke implicaties. Er vindt a.s. woensdag ambtelijk overleg plaats om de voortgang te bespreken.

Vraag: Wat gaat er nu over "onrechtmatig gebruik en terugvordering" in de wet opgenomen?

Antwoord: er wordt de komende tijd onderzocht of en hoe de bepalingen hierover in de wet kunnen worden opgenomen.

Vraag: Is VSO in principe mogelijk met deze wet? Zit daarvoor een haakje in de wet?

Antwoord: Voor VSO is geen wetswijziging nodig.

Vraag: Waarom is voor ex-partner niet alvast een haakje opgenomen in de wet via AMvB of MR?

Antwoord: Omdat de ex-partnerregeling in de wet wordt opgenomen en niet in een amvb of ministeriele regeling.

Vraag: Ik begrijp dat juridische bijstand een aparte subsidieregeling is. Maar nog wel goed om dit te vermelden in de paragraaf rechtsbescherming in MvT?

Antwoord: dat gaan we doen.

Vraag: Hardheidsclausule en vangnetbepaling > hardheidsclausule gaat vooral over niet voorziene gevallen, is er niet iets op te nemen over schrijnende gevallen? Waarom moet de vangnetbepaling komen te vervallen? Beide vervallen ook in de Awir, maar blijven deze niet ergens anders voor nodig in de Awir?

Antwoord: De vangnetbepaling maakt het mogelijk om herstel te bieden aan groepen/personen in een schrijnende situatie die nog niet in beeld zijn. Daar moet een amvb op volgen. Tot op heden is er geen gebruik gemaakt van de vangnetbepaling. We hebben nu (anders dan bij inwerkingtreding vangnetbepaling juni 2020) al allerlei aanvullende groepen in beeld die in aanmerking komen voor herstel, waaronder partners (schuldenaanpak, brede hulp) en in de nabije toekomst ook gelieerde personen (kinderen, ex-partners). Daar komt bij dat een 'schrijnende situatie' als losstaand gegeven moeilijk definieerbaar is en daarbij onvolledig, omdat er altijd een verband moet bestaan met de problemen in de kinderopvangtoeslag. Met de hardheidsclausule blijft de mogelijkheid bestaan om tegemoet te komen aan onbillijkheden van overwegende aard die ontstaan bij wetstoepassing. Deze waarborg wordt extra ondervangen omdat de beoordeling ervan bij UHT wordt belegd. Ten slotte geldt dat de open normen onder de huidige KOT-herstelregelingen al een ruime beoordelingsruimte aan UHT toekennen. Dit is ook gewenst in het kader van de ruimhartigheid. Vanwege het voorgaande is er geen reden om geen bevoegdheid op te nemen om in zeer schrijnende gevallen van de wet te kunnen afwijken. Er is geen reden op vast te houden aan de vangnetbepaling, omdat het de bevoegdheid geeft om bij amvb iets te regelen bij schrijnende gevallen. Indien er straks nog (nieuwe) groepen van schrijnende gevallen voorkomen, dan zullen we daarvoor de wet wijzigen. Dit hoeft niet veel trager te gaan dan het opstellen van een amvb en biedt betrokkenheid van het parlement.

Vraag: Wanneer komt aanvullende info over dubbele 30.000 euro?

Antwoord: U ontvangt deze week een nota met aanvullende informatie en antwoord op uw vragen.

Vraag: En ik begrijp dat er blijkbaar nog een beleidsbesluit nodig is voor de ouders in het buitenland? Voor welke elementen is er sowieso een wettelijke grondslag nodig? En hoe spoort beleidsbesluit met de besluitvorming VJN en begrotingswijziging?

Antwoord: Een beleidsbesluit vooruitlopend op de wet is nodig om het Ondersteuningsteam voor ouders in het buitenland (OTB) in de zomer te laten starten omdat de wetgeving dan nog niet gereed is. De aanbesteding is erop gericht in juni een team te hebben dat ouders kan ondersteunen. We regelen in een beleidsbesluit dat de taken voor ondersteuning aan ouders in het buitenland worden belegd, dat er brede hulp wordt gegeven en ondersteuning als ouders willen terugkeren. Gegevensuitwisseling wordt via een mandaatbesluit (BD Toeslagen-OTB) geregeld. UHT voert hiervoor nu een uitvoeringstoets uit, taken UHT zijn beperkt tot het delen van de gegevens met OTB. Middelen voor het OTB zijn al beschikbaar. Middelen voor brede ondersteuning en terugkeer zijn onderdeel van de voorjaarsnota. Die zullen niet in juni beschikbaar zijn. Dat is niet direct een probleem omdat het OTB eerst plannen van aanpak gaat opstellen op basis waarvan financiële middelen worden toegekend, maar het moet ook niet te lang op zich laten wachten. Met FEZ wordt nog gekeken vanaf wanneer toekennen middelen aan ouders voor hun plan van aanpak mogelijk is.

Memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen

Vraag: 2.1.3 ook nog iets opnemen dat we ook kijken naar intensieve ondersteuning en begeleiding?

Antwoord: dit wordt opgenomen.

Vraag: 2.3 klopt de nummering bij de opzet van het wetsvoorstel?

Antwoord: het lijkt te kloppen, maar we kijken er voor de zekerheid nog even goed naar.

Vraag: 3.1.1 gevolg kon toch ook zijn dat schuldhulpverlening werd geweigerd, naast een betalingsregeling?

Antwoord: dat klopt; de MvT zal op dit punt worden aangevuld

Vraag: 3.1.4 passage over financiële vergoeding (pagina 20) klopt toch niet; er is budget voor OTB, maar geld voor uitvoering moet toch nog in VJN worden geregeld? En over repatriëring, hier worden alleen reiskosten genoemd, maar als iemand de inboedel wil terug verhuizen naar Nederland?

Antwoord:

Voor de uitvoering door OTB is budget beschikbaar. We gaan er vanuit dat de rest van het budget (financiering brede ondersteuning en terugkeer) via de VJN wordt toegekend. Met inwerkingtreding van het wetsvoorstel is het budget dan beschikbaar. In de MvT is over reis en verhuizing dit opgenomen: (net bovenaan pag. 21) *Indien de gedupeerde aanvrager besluit om te remigreren naar Nederland worden, in lijn met de motie Azarkan, ook de kosten van de verhuizing en de reis naar Nederland eenmalig vergoed.*

Vraag: 3.2.2 bij aanvullende regelingen ook iets zeggen over start uitvoering, niet alle aanvullende regelingen kunnen tegelijk uitgevoerd worden.

Antwoord: We voegen dit toe.

Vraag: 3.2.2 pagina 25 > keuze uitvoerder is eerder al gecommuniceerd met de Tweede Kamer, graag verwijzen naar die brief.

Antwoord: We voegen dit toe.

Vraag: 3.3 zie opmerking bij 3.2.2

Antwoord: Deze paragraaf ziet op HZK, dus het is voor ons niet duidelijk welke opmerking wordt bedoeld.

Vraag: 4 pagina 31 > ook hier al iets zeggen over ex-partners?

Antwoord: Hierin is voorzien in de laatste drie zinnen van paragraaf 4.5.

Vraag: 4.2 > in passage op pagina 31 is er geen onderscheid tussen publieke en private schulden > moet dat niet?

Antwoord: Dat is niet nodig, omdat het moratorium zowel geldt voor publieke als private schulden.

Vraag: 4.4 > wettelijke grondslagen belastingschulden decentrale overheden, waarom alleen gemeenten en waterschappen? En niet provincies > opcenten? Of loopt dat via het Rijk?

Antwoord: Het wordt in het wetsvoorstel ook geregeld voor provincies (artikel 3.1.3).

Vraag: 4.4 > pagina 36 > uitvoeringsorganisaties is breed neem ik aan, dus inclusief SBN

Antwoord: Deze paragraaf gaat specifiek over het verwerken van persoonsgegevens door uitvoeringsorganisaties in het kader van kwijtschelding van publiekrechtelijke schulden, zoals UWV, DUO, etc. De bevoegdheid voor het verwerken van persoonsgegevens in het oplossen van privaatrechtelijke schulden door SBN is in de wet geregeld door artikel 6.8 lid 4 en wordt aan SBN gemandateerd vanuit Belastingdienst/Toeslagen.

Vraag: 5.2 > pagina 37 > wat staat er in het beleidsbesluit? Hierover moest toch nog een beslissing worden genomen?

Antwoord: Paragraaf 5.2 gaat over codificatie van het Besluit Compensatie Gedupeerden in Schuldentraject in de wet. Dit besluit is reeds gepubliceerd op 28 mei 2021.

Vraag: 5.2 > pagina 38 > onderdaan ook niet informele leningen en hoofdsommen vermelden?

Antwoord: Paragraaf 5.2 gaat over het oplossen van alle schulden die onderdeel zijn van een schuldsaneringstraject (Wsnp of buitengerechtelijke schuldregeling (Msnp)). Om een dergelijk traject voor een ouder te kunnen beëindigen, lossen we alle schulden op die in de boedel zitten, dus ook hoofdsommen en informele leningen mits deze destijds toegelaten zijn tot de boedel. Hiermee is deze regeling ruimer dan gedupeerde ouders die geen schuldsaneringstraject hebben. Informele leningen en hoofdsommen hoeven dus niet vermeld te worden in de regel over uitgesloten schulden.

Vraag: 5.3 > hierin ook vermelding maken van regeling die is afgesproken voor SBN en gerechtsdeurwaarders naar aanleiding van brief over moratorium?

Antwoord: Er zijn afspraken gemaakt tussen DG Herstel, SBN en de gerechtsdeurwaarders rondom de uitvoering en de omgang met ouders waarbij het moratorium afloopt (o.a. uitbreiding van Schuldenwijzer). Deze afspraken zien niet direct op het beleid of de wet. Daarom wijden we hier niet over uit in de MvT.

Vraag: 5.3 > pagina 41 compensatie voor afgeloste privaatrechtelijke schulden > staat dit al in het beleidsbesluit? En is dit niet ook nodig om te regelen voor de publiekrechtelijke schulden? Wanneer kan dit uitgevoerd en geregeld worden?

Antwoord: Compensatie voor afgeloste privaatrechtelijke schulden is al opgenomen in het Beleidsbesluit Betalen Private schulden in artikel 4. Voor publiekrechtelijke schulden is dit opgenomen in Beleidsbesluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag in artikel 4. Beide beleidsbesluiten worden met deze wet gecodificeerd. Op dit moment wordt er een pilot opgestart bij SBN, voor zowel privaatrechtelijke als publiekrechtelijke schulden, waarna een uitvoeringstoets zal volgen. Naar verwachting wordt deze voor de zomer opgeleverd. Bij een positieve uitkomst, zou SBN vervolgens met de uitvoering kunnen starten. Zie ook de procesnota over afbetaalde schulden, welke u eerder heeft ontvangen.

Vraag: 5.3 > nog iets opnemen over informele schulden in meer algemeen zin?

Antwoord: We gaan hiernaar kijken.

Vraag: 6.1 commissies > ik snap dat wettelijk gezien hier alleen het ouderpanel wordt genoemd, maar ik zou het wel goed vinden om iets meer te vermelden over input, gesprekpartners buiten het ouderpanel, bijvoorbeeld kinderen

Antwoord: Zin opgenomen: daarnaast zal er vanuit de hersteloperatie gestructureerd contact zijn met ouders en kinderen via de wegen waarin zij zich zelf al of niet verenigen.

Vraag: 6.3 moet hier niet in meer algemene zin iets worden gezegd over wanneer gegevensverwerking ofwel -deling wel en niet mag > proportionaliteit, doelgericht.

Antwoord: Dit wordt aangevuld.

Vraag: 11 EU-aspecten > er staat dat er geen zijn, maar voor de zakelijke schulden is er toch een beperking vanwege staatssteun/EU met de de-minimus regeling?

Antwoord: We laten de eerste zin van paragraaf 11 vervallen. Dan klopt het met de passage waarin staat dat we voor zakelijke schulden voldoen aan de staatssteunregels.

Vraag: 14 ik snap het punt van de evaluatie niet goed, want die wordt nu gezet op 2025, maar dan zijn de laatste aanmeldingen al niet meer mogelijk; dus wat is nut en noodzaak van een evaluatie dan nog?

Antwoord: In het integraal afwegingskader voor wetgeving en beleid worden drie vormen van evalueren benoemd: 1) ex ante evaluatie, 2) monitoring en 3) ex post evaluatie. In de evaluatieparagraaf staan de laatste twee benoemd. Monitoring vindt continu plaats en hierover wordt gerapporteerd in de periodieke voortgangsrapportages hersteloperatie toeslagen. De ex post evaluatie, waarmee na verloop van tijd onderzocht wordt in hoeverre de beleidsdoelen gerealiseerd zijn en in hoeverre dat efficiënt is geweest, stellen we voor in 2025. Dit kan naar onze inschatting niet eerder. Het bijstellen beleid dient aan de hand van de monitoring te geschieden. Aan de hand van de ex post evaluatie kunnen lessen voor de toekomst getrokken worden.

Vraag: En ik mis de artikelsgewijze toelichting vanaf artikel 3.1.14, na pagina 42 houdt het op bij mijn stukken.

Antwoord: Dat is vreemd. De door u ontvangen artikelsgewijze toelichting bestaat uit 64 pagina's. Wellicht is er met het printen iets misgegaan.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

25/4 11.30 u

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

PDG Herstel Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Beleidsbesluit Ouders in het buitenland

Datum

15 april 2022

Notanummer

2022-0000126186

Bijlagen

geen

Aanleiding

In de TK brief van 17 maart 2022 over de stand van zaken Ouders in het buitenland en in de 10^e VGR is aangekondigd dat we vooruitlopend op de Wet Hersteloperatie Toeslagen een tijdelijke juridische grondslag willen creëren in de vorm van een beleidsbesluit. In het stafoverleg van 12-4 heeft u gevraagd om aanvullende informatie. In deze nota vindt u een onderbouwing voor deze keuze, de alternatieven die zijn onderzocht en een planning voor de komende maanden.

Beslisapunten

- Kunt u instemmen met het geschetste tijdpad voor het creëren van een tijdelijke juridische grondslag middels een beleidsbesluit waarmee de ondersteuning door het OTB vanaf juni kan worden opgestart?
 - Dat betekent dat gedupeerde ouders in het buitenland vanaf half juni kunnen worden benaderd door het OTB, hun problemen en behoeften worden geïnventariseerd en het OTB start met de ondersteuning die zij zelf kan bieden (1^e lijn).
 - Dit alles onder voorbehoud van uitvoeringstoetsen UHT en VNG (verwacht 3 mei) en instemming Kamer met beleidsbesluit.
- Stemt u in met het wachten met het doen van aanvullende uitgaven tot na behandeling van de Voorjaarsnota in de Eerste Kamer?
 - Aanvullende brede ondersteuning die niet door OTB zelf geboden kan worden (2^e lijn), kan pas na die datum ingezet worden (verwachting september/oktober 2022).

afhand.

wet

*ISB
interim
sept. in
EK*

Kern

Waarom een beleidsbesluit?

Gedupeerde ouders in het buitenland kunnen nog geen beroep doen op brede ondersteuning. Daarom is afgelopen half jaar in lijn met twee moties (Azarkan en Kat) gewerkt aan een manier om voor deze groep gedupeerde ouders brede ondersteuning te organiseren en hen te ondersteunen bij terugkeer naar Nederland. De uitvoering hiervan kon niet bij UHT of andere geraadpleegde uitvoeringsorganisaties worden ondergebracht. Daarom is een Europese aanbesteding uitgevoerd die het mogelijk maakt in juni dit jaar een ondersteuningsteam (OTB) klaar te hebben staan voor deze ouders. Start is onder voorbehoud van de implementatieperiode en uitkomsten van de uitvoeringstoetsen bij de VNG en UHT. Zij streven ernaar de UT's begin mei op te leveren.

De juridische uitwerking van de regeling loopt mee in het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. Deze treedt niet tijdig in werking om in juni al een juridische

hoe DGFZ betrouwen?

grondslag te kunnen bieden voor het OTB. Een beleidsbesluit biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de wetgeving de grondslag te creëren om in juni te kunnen starten met de ondersteuning van ouders in het buitenland. Een grondslag is nodig voor de taken die worden uitgevoerd door OTB en voor gegevensuitwisseling (UHT-OTB). Dit is ook zo opgenomen in de TK brief die op 17 maart is verzonden (zie tekst achteraan deze nota).

Toelichting

Eerder is gekeken naar mogelijkheden voor de grondslagen die nodig zijn om het OTB te laten starten. Deze opties zijn in het kader van de kindregeling bij eerdere notitie ook geschetst. In algemene zin zouden opties kunnen zijn:

1. Wachten tot het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen in werking treedt;
2. Inwerkingtreding met terugwerkende kracht;
3. Een spoedwet of;
4. Een beleidsbesluit

1 Toelichting wachten op inwerkingtreding Herstelwet

Wachten tot inwerkingtreding van de wet heeft tot gevolg dat deze ouders niet geholpen worden tot, naar verwachting, januari 2023 en dat er een OTB team van de opdrachtnemer klaar staat maar meer dan een half jaar niets kan doen voor de gedupeerde ouders en gezinnen buiten Nederland.

2 Toelichting inwerkingtreding met terugwerkende kracht

Indien het wetsvoorstel door de Tweede Kamer wordt aangenomen, kan eventueel in de periode tussen aanneming van de wet en inwerkingtreding, worden gestart met de uitvoering van de regeling. Daarmee kan tijdswinst worden geboekt ten opzichte van inwerkingtreding per 1 januari 2023. Uitvoering kan dan voor de wetsbehandeling in de Eerste Kamer starten maar hiermee wordt het recht van de EK om zich uit te spreken over de wet aangetast. Omdat bovendien niet duidelijk is wanneer de behandeling en stemmingen in beide Kamers zullen plaatsvinden, zal pas in het najaar duidelijk zijn hoeveel tijdswinst dit kan opleveren. Ook dat betekent dat er dan een team klaar staat, dat lange tijd niets kan doen voor deze ouders.

3 Toelichting Spoedwet

Het proces voor een spoedwet wordt niet haalbaar geacht voor het zomerreces. De haalbaarheid hangt o.a. af van de bereidheid van beide Kamers om de spoedwet op korte termijn te behandelen. Deze bereidheid zou eerst gepeild moeten worden, alvorens er verdere stappen kunnen worden gezet. Een spoedwet is daarnaast juridisch complexer omdat het meer afstemming vergt met de adviesorganen. Opname in een spoedwet heeft daarnaast als consequentie dat het onderdeel ouders in het buitenland uit het Wetsvoorstel Herstel Toeslagen moet worden gehaald, dat tast de integraliteit van het wetsvoorstel aan.

4 Toelichting Beleidsbesluit vooruitlopend op wetgeving

Inzet van een beleidsbesluit biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de wet te kunnen starten met de ondersteuning van deze doelgroep. Eerder is er uit diverse hoeken kritiek geuit op het werken met beleidsbesluiten in de hersteloperatie (zie volgende alinea). Wij zijn ons daarvan bewust. Bij de afweging om toch voor deze route te kiezen speelt een aantal overwegingen mee.

- Gezien bovenstaande afwegingen is het beleidsbesluit de enige manier om te kunnen versnellen en OTB tijdig te kunnen laten starten.

dit is
aangewezen
voor
stans
betaling
lund-
repleis

- Met het beleidsbesluit wordt niet zozeer nieuw beleid geregeld: de inzet is dat gedupeerde ouders in het buitenland vergelijkbare ondersteuning kunnen krijgen met de ondersteuning die ouders in Nederland al ontvangen.
- Ook denken we dat de nadelen van niet beginnen met hulp aan deze ouders, zwaarder wegen dan de kritiek op het werken met een beleidsbesluit. Zeker nu het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen, waarin de regeling is opgenomen, binnenkort naar de Tweede Kamer gaat; er uitvoeringstoetsen worden uitgevoerd en relevante ketenpartners nauw zijn betrokken bij de uitvoering.

Recente kritiek op het gebruik van een beleidsbesluiten:

- De Tweede Kamer en de Raad van State (RvS) hebben verzocht om alle beleidsbesluiten en nieuwe regelingen samen te brengen in een wet. De RvS heeft in een reactie op het Belastingplan 2022 kritiek geuit op de praktijk van het Ministerie van Financiën om zaken via beleidsbesluiten te regelen.
- Daarbij wijst de RvS op het belang van het legaliteitsbeginsel wat een waarborg is ter voorkoming van ongelijke behandeling en willekeur.
- De RvS is van mening dat beleidsbesluiten in algemene zin afbreuk doen aan de positie van de Staten-Generaal, omdat beleidsbesluiten tot stand komen zonder de gebruikelijke democratische waarborgen en ook zonder (transparante) inbreng van uitvoeringsorganisaties, (praktijk) deskundigen en adviseurs. Zoals hierboven aangegeven zijn bij de uitwerking van de plannen voor ouders in het buitenland alle uitvoeringsorganisaties nauw betrokken en zijn zij gevraagd om uitvoeringstoetsen. Daarnaast is gebruik gemaakt van kennis en ervaring van meerder gemeenten.
- Een ander nadeel is dat bij het uiteindelijke wetgevingsproces het parlement in praktische zin voor voldongen feiten (vanwege opgewekte verwachtingen, rechtszekerheid) wordt gesteld. De democratische legitimatie en de rechtsstatelijkheid van regels, de kwaliteit van de (politieke) besluitvorming en de kwaliteit van de uitvoering komen op deze manier onder druk te staan. Dat geldt temeer als het gaat om nieuwe regelingen met behoorlijke budgettaire effecten. Bij Ouders in het buitenland gaat het, zoals eerder aangegeven, echter niet zozeer om nieuw of aanvullend beleid, maar om het mogelijk maken van dezelfde ondersteuning voor gedupeerde ouders in het buitenland, die ouders in Nederland nu al ontvangen.
- De RvS heeft dus geadviseerd om terughoudender gebruik te maken van beleidsbesluiten en merkt daarbij op dat snelheid om regelgeving tot stand te brengen geen doorslaggevend argument kan zijn.
- J&V heeft gelijkluidende kritiek op het gebruik van beleidsbesluiten vooruitlopend op wetgeving als de RvS.
- Ook de Algemene Rekenkamer (ARK) is kritisch op de inzet van beleidsbesluiten omdat uitgaven daarmee geen wettelijke grondslag zouden hebben en volgens de ARK dus niet rechtmatig kunnen worden gedaan. Ambtelijk denken wij dat de bekostiging van het OTB een rechtmatige uitgave is en biedt het beleidsbesluit vooruitlopend op de wetgeving een grondslag om de inzet van het OTB gericht te laten zijn op deze doelgroep gedupeerde ouders in het buitenland om hen ook in aanmerking te laten komen voor brede ondersteuning. Desalniettemin weten we niet goed hoe de ARK hierover gaat oordelen en moet de Minister van Financiën geïnformeerd worden als we gebruik maken van een tijdelijke juridische basis middels een beleidsbesluit.

Wanneer kan OTB starten?

Indien er gewerkt wordt met een beleidsbesluit voor de juridische grondslag kan het OTB in de 2^e helft van juni starten met de dienstverlening aan ouders. Dit is nog wel onder voorbehoud van de uitkomsten van de uitvoeringstoetsen en de implementatieperiode.

Wanneer gereed?

- Het contract met opdrachtnemer voor het OTB wordt eind april getekend, daarna volgt met ketenpartners een implementatiefase van 6 weken.
- We maken onderscheid in dienstverlening door het OTB zelf (de 1^e lijn) en 2^e lijns behoeften.
- Financiële middelen voor de dienstverlening door OTB zelf zijn beschikbaar.
- De 1^e lijns inzet van het OTB kan, als de grondslag er is, altijd doorgaan.
- Voor de 2^e lijn (financiering brede ondersteuning, ondersteuning bij terugkeer naar Nederland) loopt het verzoek via de Voorjaarsnota (zie hieronder).

Wat gaat het OTB doen?

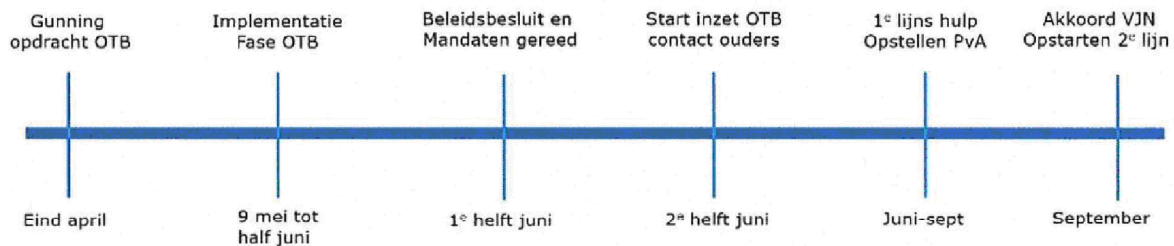
- Het OTB zorgt voor hulpverlening en ondersteuning van gedupeerde ouders in het buitenland. Dat begint met een intake en het opstellen van een plan van aanpak voor gedupeerde ouder/gezin. Dat proces kan half juni worden opgestart, middelen zijn beschikbaar en de aanbesteding is dan afgerond.
- Casemanagers van het OTB zijn vanuit hun expertise in staat om ouders/ gezinnen 1^e lijns hulp te bieden. Het gaat dan bijvoorbeeld om (psychosociale) ondersteuning, hulp bij het indienen van schuldenlijsten bij SBN en bij praktische vragen. Hiervoor zijn de middelen reeds beschikbaar (onderdeel aanbesteding).
- Voor een deel van de brede ondersteuning is 2^e lijns hulp/zorg nodig (denk aan een psycholoog, praktische behoeften op de vijf leefdomeinen) die OTB niet zelf kan bieden. Dit wordt door het OTB uitgewerkt in een plan van aanpak. Op basis daarvan worden indien nodig financiële middelen toegekend. Ouders kunnen daarmee zelf de ondersteuning aantrekken die is afgesproken.
- Voor ondersteuning bij terugkeer moeten nog inkoopafspraken worden gemaakt voor verhuizen en de terugreis, deze kosten vallen onder de VJN.
- Het is van belang dat het OTB helder met ouders bespreekt dat pas na akkoord op de VJN afspraken kunnen worden gemaakt over terugreis en verhuizing en financiering van andere ondersteuning in de 2^e lijn.
- Advies van FEZ is om te wachten met het doen van uitgaven voor deze tweedelijns ondersteuning tot na de behandeling van de Voorjaarsnota in de Eerste Kamer.

Beschikbaarheid financiële middelen

- Voor de aanbesteding van de taken die het OTB zelf gaat uitvoeren (1^e lijns brede ondersteuning) zijn middelen beschikbaar binnen de huidige begroting voor de hersteloperatie (ca. € 12,3 mln.). TK en EK zijn hierover geïnformeerd in de 9e VGR.
- Voor financiële dekking voor de aanvullende brede ondersteuning en voor ondersteuning terugkeer naar Nederland (2^e lijn) (ca. € 22,3 mln.) is tevens ruimte gevonden binnen de huidige begroting, deze verschuiving wordt verwerkt bij voorjaarsnota en met de 1^e suppletore begroting aan de Staten Generaal voorgelegd ter autorisatie.
- Tijden 1^e suppletore begroting:
 - o Uiterlijk 1 juni voorjaarsnota en 1eSUP naar de Staten-Generaal;
 - o Begin juli autorisatie TK;
 - o Tussen juli en september autorisatie EK;
 - o Na autorisatie TK en EK volgt inwerkingtreding binnen enkele weken met publicatie Staatscourant.
- Na inwerkingtreding van de 1^e suppletore begroting is het geld beschikbaar en kunnen uitgaven (voor de 2^e lijn) ook rechtmatig worden gedaan.
- Als blijkt dat het zeer onwenselijk is om te wachten tot inwerkingtreding van de 1^e suppletore begroting dan is er een uitzondering mogelijk, namelijk: na indiening van de 1^e suppletore begroting kan er vooruit gelopen worden op autorisatie door gebruik te maken van CW 2.27. Hiermee wordt er afgeweken van de reguliere

begrotingsregels, dit doet afbreuk aan het budgetrecht van het parlement. Dit nadeel kan enigszins gemitigeerd worden door in ieder geval te wachten met de start totdat de TK heeft ingestemd, dan kent het beleid al meer democratische legitimiteit. NB: dit is een uitzonderingsregel die alleen gebruikt kan worden als noodgreep.

- Advies FEZ: wachten met uitgaven voor de 2^e lijn tot inwerkingtreding van de 1^e suppletoire begroting om zo geen afbreuk te doen aan het budgetrecht van de Kamer.
- Inschatting vanuit DG Herstel is dat het wachten op beschikbaar komen van middelen voor aanvullende ondersteuning tot instemming van de Eerste Kamer geen problemen oplevert, omdat het OTB wel al kan starten met de eigen inzet. Wel kan er op casusniveau sprake zijn van acute nood, bijvoorbeeld na doorverwijzing via het Brede Hulp Team van UHT, het kan het van belang zijn dat er wel ook financiële ondersteuning kan worden geboden. Mochten er knelpunten ontstaan dan wordt gekeken naar oplossingen en wordt dit aan u voorgelegd.

Passage TK brief 17-3 Wet- en regelgeving

Een deel van de ouders in het buitenland is inmiddels als gedupeerde erkend maar blijft verstoken van brede ondersteuning. Het is daarom van belang om zo snel mogelijk te starten met de uitvoering. De wettelijke borging van de ondersteuning aan ouders in het buitenland is onderdeel van het wetsvoorstel Wet Hersteloperatie Toeslagen dat in de zomer aan uw Kamer wordt aangeboden. Afhankelijk van de voortgang op de aanbesteding kan het OTB naar verwachting medio juni 2022 van start gaan. Om ouders in het buitenland vervolgens zo snel mogelijk te kunnen helpen, is het voornemen om een tijdelijke juridische grondslag te creëren, naar verwachting in de vorm van een beleidsbesluit, vooruitlopend op de wetgeving.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

Ministerie van Financiën

A 22_04_2022

221y 216.00 Belafpraak.

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Contact opnemen met voorzitter Autoriteit
Persoonsgegevens

Datum
20 april 2022

Notanummer
2022-0000128712

Bijlagen
geen

Aanleiding

De Autoriteit Persoonsgegevens adviseert bij het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. Wij hebben ambtelijk afgesproken dat zij binnen zes weken zouden proberen te adviseren. Die zes weken zijn gisteren verstreken. Na ambtelijk contact begrijpen wij tegen de verwachting in op dit moment dat advisering niet op korte termijn plaatsvindt. Het advies van de AP moet worden meegezonden bij de adviesaanvraag bij de Raad van State. Het uitblijven van het advies van AP kan de voortgang van het wetsvoorstel dus vertragen.

Beslispunt: contact opnemen met voorzitter AP

Wij adviseren u om op korte termijn telefonisch contact op te nemen met de voorzitter van de Autoriteit persoonsgegevens om te vragen om spoedige advisering (uiterlijk 3 mei).

graag
volgende
week even
een update

Kern

- Het advies is formeel aangevraagd op 9 maart 2022. Vanzelfsprekend willen wij de AP als onafhankelijke toezichthouder voldoende tijd geven om te kunnen adviseren over conceptwetsvoorstellen. Daarom was het wetsvoorstel ook al voor 9 maart onderhands gedeeld op medewerkersniveau en is ook een toelichting gegeven op het gewenste tijdpad. We hebben eerder ambtelijk aangeboden om de inhoud van het wetsvoorstel aan de medewerker(s) van de AP toe te lichten. Tot op heden heeft de AP nog niet van dit aanbod gebruik gemaakt.
- We adviseren u om de AP te vragen zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk op dinsdag 3 mei, te adviseren bij het wetsvoorstel. Dit is de uiterlijke datum waarop wij verwachten alle uitvoeringstoetsen te hebben ontvangen. Ook willen wij op deze datum een nota naar u sturen om de stukken tijdig door te kunnen geleiden naar de MR.
- Wij hebben het advies van de Raad voor de Rechtspraak zojuist ontvangen en verwachten het advies van de Raad voor de Rechtsbijstand komende vrijdag.

plv SG
heeft al
contact
gehad.
ziden

Toelichting

Planning wet hersteloperatie toeslagen

Week	dag	Datum	Wet hersteloperatie toeslagen
17	di	26-4-2022	MCTH
			Wetgevingstoets JenV aanvragen
	do	28-4-2022	laatste tas voor reces: handtekening MR-formulier ophalen
18	di	3-5-2022	Uiterlijk ontvangen uitvoeringstoetsen
			Verwerken uitkomsten uitvoeringstoetsen en andere toetsen
			Weegmoment wel of geen spoedadvies RvS vragen. Contact opnemen met Afdeling.
			Staatssecretaris bij nota vragen om akkoord om naar MR te gaan
	Vr	6-5-2022	Verzending wetsvoorstel naar MR
19	Wo	11-5-2022	MR-notitie naar bewindspersoon
	Do	12-5-2022	Bespreken MR-notitie met bewindspersoon
	Vr	13-5-2022	Behandeling in MR, verzending naar Raad van State + evt. tekenmoment finale stukken
23	wo	8-6-2022	Advies Raad van State ontvangen
	vr	10-6-2022	Deadline aanleveren wijzigingen wettekst en toelichting
24	ma	13-6-2022	Deadline aanleveren bijdragen nader rapport
	Di	14-6-2022	Nota met nader rapport naar bewindspersoon
	wo	15-6-2022	Bespreken nader rapport (+ evt. tekenmoment)
	do	16-6-2022	Wetsvoorstel en nader rapport naar KvK (+ evt. tekenmoment)
	vr	17-6-2022	Indienen wetsvoorstel bij Tweede Kamer
			FASE TWEDE KAMER

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

A 28-04-2022

TER BESLISSING

Aan
de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane

Directie Directe
Belastingen & Toeslagen

Persoonsgegevens

nota

Ondertekenen MR-formulier

Datum
28 april 2022

Notanummer
2022-0000133282

- Bijlage**
1. MR-formulier Wet hersteloperatie toeslagen
 2. Brief aan voorzitter MR
 3. Brief aan Koning
 4. Brief aan RvS

Aanleiding

Er gaat van 29 april tot en met 9 mei geen tas. Omdat we uiterlijk 6 mei de stukken voor het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen (het wetsvoorstel) laten agenderen voor de MR van vrijdag 13 mei vragen we u om het MR-formulier en een aantal brieven te ondertekenen.

Beslispunt: ondertekenen MR-formulier en brieven

Wij adviseren u om het bijgevoegde MR-formulier ter aanbieding van het wetsvoorstel voor de MR van 13 mei en de bijgevoegde brieven aan de MR, Koning en Raad van State te ondertekenen.

Wij vragen u komende week tijdens uw verlof (met toezending van het wetsvoorstel) om toestemming voor het agenderen van dat wetsvoorstel voor de MR van 13 mei.

akkoord
ze opm

Toelichting

Wij bieden uiterlijk vrijdag 6 mei het wetsvoorstel aan Algemene Zaken aan ter agendering in de MR van 13 mei. Wij vragen u om alvast het MR-formulier bij het wetsvoorstel inclusief een aantal brieven (aan voorzitter MR, Koning en Raad van State) te ondertekenen.

Wij delen komende week de voor de MR te agenderen versie van het wetsvoorstel. Indien u daarop per e-mail akkoord geeft, wordt dat wetsvoorstel geagendeerd voor de MR van vrijdag 13 mei. Wij spreken in de week van deze MR nog met u ter voorbereiding. Indien de MR instemt met het wetsvoorstel wordt het die dag via de Koning ter advisering aangeboden aan de Afdeling advisering van de Raad van State. Daartoe dienen de bijgevoegde brieven aan deze instanties.

graag wel duidelijk inzicht wat is serijusd

Planning Wet hersteloperatie toeslagen

Week	dag	Datum	Wet hersteloperatie toeslagen
	do	28-4-2022	laatste tas voor reces: handtekening MR-formulier ophalen
18	di	3-5-2022	Uiterlijk ontvangen uitvoeringstoetsen
			Verwerken uitkomsten uitvoeringstoetsen en andere toetsen

graag moment plannen

planning nog actueel?

			Staatssecretaris bij nota vragen om akkoord om naar MR te gaan
	Vr	6-5-2022	Verzending wetsvoorstel naar MR
19	Wo	11-5-2022	MR-notitie naar bewindspersoon
	Do	12-5-2022	Bespreken MR-notitie met bewindspersoon
	Vr	13-5-2022	Behandeling in MR, verzending naar Raad van State + evt. tekenmoment finale stukken, o.a. MvT
23	wo	8-6-2022	Advies Raad van State ontvangen
	vr	10-6-2022	Deadline aanleveren wijzigingen wettekst en toelichting
24	ma	13-6-2022	Deadline aanleveren bijdragen nader rapport
	Di	14-6-2022	Nota met nader rapport naar bewindspersoon
	wo	15-6-2022	Bespreken nader rapport (+ evt. tekenmoment)
	do	16-6-2022	Wetsvoorstel en nader rapport naar KvK (+ evt. tekenmoment)
	vr	17-6-2022	Indienen wetsvoorstel bij Tweede Kamer
			FASE TWEDE KAMER

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.

TER BESLISSING

Aan
de minister

akke.

TER INFORMATIE

Aan
de staatssecretaris van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst
de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

PDG Herstelbeleid

persoonsgegevens

nota

Beleidsbesluit Ouders in het buitenland

Datum

3 mei 2022

Notanummer

2022-0000135827

Bijlagen

1. Kamerbrief 17 maart
2. Nota beleidsbesluit STAS

Aanleiding

De staatssecretaris T&D heeft reeds ingestemd met het advies om in het kader van de hersteloperatie toeslagen voor de ondersteuning aan gedupeerde ouders in het buitenland te werken met een tijdelijke juridische basis middels een beleidsbesluit, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen.

Dit voornemen is aan de Kamer gecommuniceerd op 17-3 in een brief over de regeling voor ouders in het buitenland (bijgevoegd) en opgenomen in de 10^e VGR. Het is van belang hierover duidelijkheid te verstrekken in het debat over de 10^e VGR op 19 mei vanwege belang van politieke commitment van de TK voor deze keuze. Vanwege de kritiek van de RvS en de ARK op het werken met beleidsbesluiten is een zorgvuldige afweging gemaakt die geleid heeft tot het advies om in dit exceptionele geval toch met een beleidsbesluit te werken.

In eerste instantie is alleen de Staatssecretaris T&D met een nota geïnformeerd en gevraagd in te stemmen (Staatssecretaris T&D is akkoord gegaan), achteraf bezien had dit verzoek parallel naar u (minister) moeten gaan. Met deze nota informeren we u en vragen we u (minister) alsnog om instemming. Deze nota is ter informatie ook gericht aan beide staatssecretarissen.

Beslispunten

Met het creëren van een tijdelijke grondslag middels een beleidsbesluit kunnen gedupeerde ouders in het buitenland vooruitlopend op inwerkingtreding van het wetsvoorstel ondersteuning krijgen die er voor ouders in Nederland al wel is. Er staat een team klaar om deze ouders te gaan helpen vanaf eind juni. Indien dit geen doorgang kan vinden zullen gedupeerde ouders in het buitenland nog minimaal een half jaar langer moeten wachten op toegang tot deze hulp en zal de Staatssecretaris T&D zich in het debat over de VGR op 19 mei moeten verantwoorden waarom deze doelgroep later hulp krijgt.

Advies: U wordt daarom geadviseerd in te stemmen met het creëren van een tijdelijke juridische grondslag voor de ondersteuning aan ouders in het buitenland middels een beleidsbesluit.

Kern

- Door toeslagen gedupeerde ouders hebben recht op compensatie en worden door gemeenten ondersteund bij hun verdere herstel. Een deel van de

gedupeerde ouders woont niet meer in Nederland. Momenteel gaat het om 930 gedupeerden woonachtig in ca. 45 landen. Gemeenten kunnen hen niet helpen bij herstel.

- De uitwerking van de regeling voor ouders in het buitenland maakt onderdeel uit van het wetsvoorstel dat naar verwachting uiterlijk 1 januari 2023 in werking kan treden.
- De wens is eerder te starten omdat deze doelgroep (gedupeerde ouders en hun gezin) nog niet de ondersteuning krijgt die ouders in Nederland krijgen. Dat kan via een tijdelijke juridische grondslag in de vorm van een beleidsbesluit.
- Het voorstel om te werken met een beleidsbesluit is afgestemd met FEZ, DGFZ, DJZ, C&R en SR&B. De staatssecretaris T&D heeft hiermee ingestemd.
- FEZ stelt als voorwaarde om pas aanvullende verplichtingen aan te gaan op basis van het beleidsbesluit na goedkeuring van de begrotingswet (1^e sup) door het parlement. Hierdoor is er voldaan het begrotingsrecht van het parlement en wordt het ook duidelijk dat er voldoende politieke steun is voor het beleidsbesluit. Ook is codificatie in 2022 behulpzaam, omdat de ARK in het algemeen haar oordeel velt per 31 december. Desondanks wijst FEZ op het risico dat de ARK vanwege het ontbreken van een ex-ante wettelijke grondslag de verplichtingen met omvang van ca. € 28 mln. (inzet OTB, brede ondersteuning en verhuizen) hoogstwaarschijnlijk als comptabel onrechtmatig aan zal merken.
- De ARK is namelijk kritisch op de inzet van beleidsbesluiten onder verwijzing naar het legaliteitsbeginsel. Indien een wettelijke grondslag ontbreekt, dan zal de ARK de verplichtingen en uitgaven als 'comptabel onrechtmatig' aanmerken. De ARK verwijst naar de basisregel 'er dient een ex ante wettelijke basis te zijn'. Op 18 mei spreekt de ARK zich hierover uit tijdens het verantwoordingsdebat en zal de uitgaven m.b.t. Catshuisregeling als onrechtmatig aanmerken. Het gebruik van beleidsbesluiten kan een onderdeel worden van het verantwoordingsdebat op 9 juni.
- De nadelen van niet beginnen met hulp aan deze ouders en gezinnen, wegen in dit geval zwaarder dan het aangaan van een onrechtmatige verplichting met een beleidsbesluit. Zeker omdat het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen, waarin de regeling is opgenomen, binnenkort naar de Tweede Kamer gaat; er uitvoeringstoetsen zijn uitgevoerd voor de regeling ouders in het buitenland en relevante ketenpartners nauw zijn betrokken bij de uitvoering. Het beleidsbesluit heeft geen betrekking op een nieuwe doelgroep of op nieuw beleid, maar regelt dat gedupeerde ouders in het buitenland, vergelijkbare brede ondersteuning kunnen krijgen als gedupeerde ouders in Nederland.
- Het voornemen om te kiezen voor een beleidsbesluit nemen we tevens op in de spreektekst voor het commissiedebat van 19 mei aanstaande en is ook onderdeel van de Q&A's. We geven de Kamer daarmee expliciet ruimte om zich uit te spreken over deze oplossingsrichting.
- Argumentatie voor sneller starten (middels beleidsbesluit):
 - We willen regelen dat gedupeerde ouders in het buitenland ook toegang krijgen tot brede ondersteuning. Dat is geen nieuw beleid maar is voor Nederland geregeld via gemeenten met een SPUK (specifieke uitkering). Voor hulp aan ouders buiten Nederland is een andere grondslag nodig omdat het niet door UHT/gemeenten kan worden uitgevoerd.

- Nadelen van niet tijdig kunnen starten:
 - Brede hulp voor ouders in Nederland is al bijna een jaar beschikbaar, er zijn moties ingediend en er liggen toezeggingen over de ondersteuning voor deze groep. Nog langer wachten met deze ondersteuning zal veel frustratie veroorzaken bij de doelgroep die wacht tot zij ook ondersteuning kunnen krijgen.
 - Deze groep ouders kan nog langer geen beroep doen op brede ondersteuning, daarmee is er rechtsongelijkheid. Ouders zouden naar de rechter kunnen stappen om dit alsnog af te dwingen.
 - Gunning voor het OTB heeft plaatsgevonden eind april, de implementatiefase is gestart om het team straks te kunnen laten starten. Opdrachtnemer maakt daarmee kosten, moet mensen in dienst nemen. Het contract is rechtmatig, kosten die opdrachtnemer maakt zullen gedekt moeten worden.
 - Er is onder grote tijdsdruk een Europese aanbesteding gedaan, er is veel gevraagd van inschrijvers in heel korte tijd. Niet tijdig kunnen starten zal het vertrouwen van de opdrachtnemer niet ten goede komen, daarmee ontstaat een risico dat er na de implementatiefase (GO/NO-GO moment) alsnog een andere partij moet worden gecontracteerd via een wachtkamerovereenkomst.
- De nota waarin dit uitgebreider is toegelicht aan Stas T&D is bijgevoegd.

Toelichting

Waarom een beleidsbesluit?

- Gedupeerde ouders in het buitenland kunnen nog geen beroep doen op brede ondersteuning. Daarom is afgelopen half jaar in lijn met twee moties (Azarkan en Kat) gewerkt aan een manier om voor deze groep gedupeerde ouders brede ondersteuning te organiseren en hen te ondersteunen bij terugkeer naar Nederland.
- De uitvoering hiervan kon niet bij UHT of andere geraadpleegde uitvoeringsorganisaties worden ondergebracht. Daarom is een Europese aanbesteding uitgevoerd die het mogelijk maakt in juni dit jaar een ondersteuningsteam (OTB) klaar te hebben staan voor deze ouders. In het beleidsbesluit wordt de Belastingdienst/Toeslagen aangewezen als uitvoerder, in een mandaatbesluit worden de taken gemandateerd aan de partij aan wie de opdracht is gegund.
- De juridische uitwerking van de regeling loopt mee in het wetsvoorstel Wet hersteloperatie toeslagen. Een beleidsbesluit biedt de mogelijkheid om vooruitlopend op de wetgeving de grondslag te creëren.
- Een grondslag is nodig voor de taken die worden uitgevoerd door OTB.
- Dit is ook zo opgenomen in de TK brief die op 17 maart is verzonden.
- Betrokken uitvoeringsorganisaties (VNG en UHT) zijn nauw betrokken bij de ontwikkeling van de plannen voor ouders in het buitenland, de aanbesteding en de implementatiefase. Ook hebben zij beide een uitvoeringstoets gedaan.

Wanneer kan het Ondersteuningsteam Buitenland (OTB) starten?

Indien er gewerkt wordt met een beleidsbesluit voor de juridische grondslag kan het Ondersteuningsteam voor Ouders in het Buitenland (OTB) in de 2^e helft van juni starten met de dienstverlening aan ouders.

- De opdracht is eind april gegund. Vanaf 9 mei is met ketenpartners een implementatiefase van 6 weken gestart.

- We maken onderscheid in dienstverlening door het OTB zelf (1^e lijn) en aanvullende ondersteuning (2^e lijns behoeften).
- Financiële middelen voor de dienstverlening door OTB zelf zijn beschikbaar.
- De 1^e lijns inzet van het OTB kan, als de grondslag er is, medio juni starten.
- Voor de 2^e lijn (financiering brede ondersteuning, ondersteuning bij terugkeer naar Nederland) loopt het verzoek via de Voorjaarsnota (zie hieronder).

Beschikbaarheid financiële middelen

- Voor de aanbesteding van de taken die het OTB zelf gaat uitvoeren (1^e lijn) zijn middelen beschikbaar binnen de huidige begroting voor de hersteloperatie (ca. € 12,3 mln.). TK en EK zijn hierover geïnformeerd in de 9e VGR.
- Voor dekking voor de aanvullende brede ondersteuning en voor ondersteuning terugkeer naar Nederland (2^e lijn) (ca. € 22,3 mln.) is tevens ruimte gevonden binnen de huidige begroting, deze verschuiving wordt verwerkt bij voorjaarsnota en met de 1^e supplettoire begroting aan de Staten Generaal voorgelegd ter autorisatie.
- Tijdslijn 1^e supplettoire begroting:
 - o Uiterlijk 1 juni voorjaarsnota en 1^e SUP naar de Staten-Generaal;
 - o Begin juli autorisatie TK;
 - o Tussen juli en september autorisatie EK;
 - o Na autorisatie TK en EK volgt inwerkingtreding binnen enkele weken met publicatie Staatscourant.
- Na inwerkingtreding van de 1^e supplettoire begroting is het geld beschikbaar en kunnen uitgaven (voor de 2^e lijn) ook rechtmatig worden gedaan.
- We wachten met uitgaven voor de 2^e lijn tot inwerkingtreding van de 1^e SUP om geen afbreuk te doen aan het budgetrecht van de Kamer.
- Inschatting vanuit DG Herstel is dat het wachten op beschikbaar komen van middelen voor aanvullende ondersteuning tot instemming van de Eerste Kamer geen problemen oplevert, omdat het OTB wel al kan starten met de eigen inzet.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.